

ACC. N:R. 5167

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Ingelborg Björklund

Härad: ..... Adress: Skogsvägen 38, Kåsjö

Soeken: Ångellands trakten Berättat av: .....

Uppteckningsår: 1937 Född år ..... i .....

Uppteckningen rör Majorungning

Skriv endast på denna sida!

H. svd.

Känj d. 23 April 1937.

Fier: Flur "sjunges maj i by" i Skånebygd!

Enl. notes i Sydsv. Dagbl. Smällposten Torsd. d. 22 april 1937 ang. uppgr. om hur Majsjunges i by i Skånebygd, vill jag här nedan bidra med en liten skildring om, hur jag och mina jämnåriga plågade utöva den gamla seden i min hemtrakt, närmare bestämt, Ängelholm med Flåja by och trakten där omkring. År 1910-14

Alltså: Valborgsmässoafton samlades vi, en 10-12 stycken flickor och pojkar, i skymningen och började vår s.k. sängarfärd, alla mer eller mindre fjklädda, medförande korgar eller kassar för äggens förvarande. Färdan ställdes så till första bästa bordgård, där vi glada i höge uppsötande den gamla majrisan:

- 1) Godaften, om vi hemma är! Maj är välkommen!
Förlåt oss, om vi räcker! Sommarens är så ljvlig frimya
- 2) Om komma vi uti er gård, Maj o. s. v.
och fråga, om vi spinga får. Sommarens o. s. v.
- 3) Ty vära vi om Maj i by. —
Och prisa denna sommar ny. —
- 4) Ty vinterns tvång ur landet är, —
För lör och ^{gräset} grönt nu är —
- 5) Välkommen är Majmånads tid, —
Gud signe denna sommar blid! —
- 6) Förlåna oss ett ymnigt år, —

Denna rit i risan öppnades i regel husets dörr, och moran i gårdens, kom ut på trappan bärande i fjklädet 1-2 tjog ägg, allt

efter råd och lägenhet. Var gåiden något så när, vankades aldrig mindre än 2 tyg. Samliga gårdar gävo penningar, detta beroende på, att flera majsångare besökt gåiden, så att äggen tagit slut rimman i hummit dit. Så fortsätta vi med vår sång och önska, enl. visan, allt gott över den givmilda gåiden.

6) Bevara både hus och gård! -

7) Giv mjölk och smör och ostens söt -

Borste och till veteqvit!

8) Giv bren vax och honung söt -

Fyll lådorn, mat och ljus och mjöd! -

9) Om ha vi lovat edert tak. -

(Här bates en lövsurka över dörrposten)

Det får vi se i morgon dag.

10) Godnatt! Och tack det skall vi ha, Maj är välk.

För gårdar den var ganska (mycket, väldigt) bra. Sammanen är s. s.

Så gick man från gård till gård. Samliga gårdar bjöds man in och trakterades, vid digmanole bord, med mat och kaffe. Det säger sig självt, att på sådana ställen sjöngas verserna 6-7-8 flerfaldiga gånger under kaffedrickningen, samt en annan majvisa:

1) Om här vi rakt vintern ut!

Farväl, om isar kalla!

Se nu är vinterns värde slut,

Och glatt vi sjunga alla:

Välkommen åter skära vår,

Med sol och blom i dina ögar!

2) Maj, i Maj är fröjd rest hjärta slä.

2) Om Maj har hört vår glada bön,
och vintern bort sig smygger.

Maj, liksom en ängel ljus och skön,
Hän över fälten flyger.

Ja, du är här, du sköna vår,
Med sol och blån i dina spår!

I Maj, i Maj är prägd vårt bästa slår.

Så här gemytligt var det tyvärr ej på alla ställen, man kunde också komma till "igenbommade" gårdar, där man fick svinga frögäves.

Det säges sig nämligen, att där blev Majrisan närmast lik en vidrisa.

Så t.ex. i vers 6 sjungs:

1) Förleina icke ymnigt å, —

2) Drag ofärd över hus och gård —

3) Låt oxtar gå i ängarna —

Och grönarna till slångarna. —

4) Låt hönan sätta kludd på fat. —

Så vi ej få mån äggmat. —

5) Vi lära ej i ledet tak —

Det få vi se i morgondag

6) Godnatt! Till detta måla hus.

Må komma loppor, strå lus!

Ja så drog man runt i bygden, från gård till gård, tills framemot 12 tiden då man begav sig hemåt, ofta med överfyllda korgar och kanske ej så litet slantar i fickorna. Hjemfärden kunde vara äventyrlig nog. Det gällde nu närmast att akta sig att komma ivägen för andra Majrisare, ty då kunde det bli krig på "liv och död" med äggen som ammunition. Striden började i regel med, att det ena laget försökte söra andra lagets ägg, om så ett, två, tre, som striden i full gång. Jag minns ett år, då jag och hela mitt lag,

männant liknade en väldig äggsösa efter en sådan strid. Av nästan 180 ägg lyckades vi ej rädda mer än ett 20 tal; men vad gjorde det? Det var ju det som var nyvinningen i det hela. Efter att ha varit hemma och bytt kläder, samlades man vid 2 tiden på natten hos någon av "laget" och höll en liten äggfest under muntliga genmytliga former. (Den natten skulle Majsångarna ej sova) Vid 5 tiden på morgonen bröta vi upp och togade i väg till Kapell Rimmerik i Ängelholm, där någon sängkös mätt upp för ett djunga vis vägen i alla morgunstunden, och där haffe samtidigt serverades. Därmed var vår Majsångarfärd tillända och var och en av oss togade hem till sitt, nöjda och belåtna, fast beslutna, att nästa valborgsmånadsten gå om färdem.

Angående vilken mat och milka som deltog i äggfesten efter Majsångningen så vill jag tillägga, att det lag som varit ute och sjun, samt de hemmarvarande i huset där äggfesten hölls jämte någon värdin, inbjuden i regel utgjorde hela sällskapet. Samtliga hjälptes åt med matens tillredning och framdukning. Skummet var ägg i alla former samt haffe.

Ju detta är i kortlek var på de 4 första frågorna. Fråga 5 ser jag mig tyvärr ej i stånd att besvara, emån jag ej vet vilken strömstyrka som användes i Flöja by f. n. Strömstyrkan i Ängelholm är om jag minns rätt 125 volt. Men torde elverket i Ängelholm kunna lämna exakta uppgifter därom. I hopp om att dessa sader ej äro alldeles värdelösa teknar

Med utmärkt högaktning

Ungelborg Pöjörklund fru
Skopsvägen 38 Dårjö.